1849. No.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 25 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 Junij.

Sedert den 21sten zijn alhier bijgekomen 39 cholera-lijders, (de opgave in ons vorig nommer was in gelijk tijdsverloop 45) overleden 10 en hersteld 5. — Totaal ingekomen 184, overleden 80, hersteld 21, in behandeling 83.

— Bij besluit van den 13den dezer, no. 140, heeft Zijne Majesteit aan den Generaal-Majoor Baron van Omphal, Zijnen Adjudant, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van Commandeur der 1ste klasse van de Guelphen-orde, van Commandeur der Danebrog-orde, en van Commandeur der orde van het Zwaard, hem door HH. MM. de Koningen van Hanover, van Denemarken, en van Zweden en Noorwegen geschonken.

— Bij Kon. besluit van den 14den Junij 1849, zijn, tot vereenvoudiging in het beheer van 's Rijk directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, opgeheven de Arrondissements-Directien:

Te Eindhoven, Zutphen, Dordrecht, Alkmaar, Sneek en Roermond; welke zijn vereenigd als volgt: Eindhoven met 's Hertogenbosch, Zutphen met Arnhem, Dordrecht met Rotterdam; Alkmaar met Hoorn, Sneek met Leeuwarden, Roermond met Maastricht.

Bij hetzelfde besluit zijn: 1o. Benoemd tot Arrondissements-Directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen:

Te 's Gravenhage, Jhr. O. van den Santheuvel, thans te Maastricht; te Hoorn, de Heer G. P. van Vladeracken, thans te Alkmaar; te Zwolle, de Heer Mr. A. C. H. Bakker, thans te Leeuwarden; te Leeuwarden, de Heer G. D. Simon, thans te Sneek, en te Maastricht, de Heer F. J. van Goor, thans te Roermond.

2o. In dezelfde betrekking bevestigd, als:

Te 's Hertogenbosch, de Heer J. J. van Maas van Portengen; te Breda, de Heer P. L. Hoppenbrouwers; te Arnhem, de Heer C. C. van Vloten; te Nijmegen, de Heer J. H. de Ranitz; te Rotterdam, de Heer H. A. Verniers van der Loeff; te Amsterdam, de Heer N. J. Robbé; te Middelburg de Heer H. Kuijper Gz.; te Utrecht, de Heer L. G. Bouricius; te Groningen, de Heer H. A. Kooman; te Assen, de Heer N. G. Servatius.

— Bij Koninklijk besluit van den 14den Junij 1849, is benoemd tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te 's Gravenhage, de Heer A. J. Verniers van der Loeff, thans Arondissements-Directeur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Zwolle.

— De Beschermheeren der Handboogschutterijen in Nederland zijn verzocht deel te nemen aan den Koninklijken wedstrijd, die den 27sten dezer maand op het Loo zal gehouden worden.

'S GRAVENHAGE, 22 Junij.

Z. M. heeft den Heer A. C. Pierson, Directeur van het fabriekambt te Amsterdam benoemd tot Ridder der Orde van de Eikenkroon.

— Bij arrest van den Hoogen Raad van heden in de zaak van van Berkum tegen de erfgenamen van wijlen Koning Willem I, zijn de laatstgemelden veroordeeld tot betaling van f 24,935.95, wegens per resto verschuldigde aannemings-penningen, alsmede van f 10,111.30, wegens goederen, enz., door den aannemer op het werk achtergelaten en door de directie gebruikt (mits de aannemer de rekening daaromtrent met eede bevestige), alles met de renten sedert den dag der dagvaarding. De vordering tot betaling van werkzaamheden buiten het bestek is afgewezen. De kosten van het regtsgeding zijn gecompenseerd.

Ook is door dien Raad uitspraak gedaan in zake A. Muller ten Hove, Paardenpostmeester te Apeldoorn, tegen den Staat der Nederlanden. De eischer is niet ontvankelijk verklaard en in de kosten veroordeeld.

— De rijke Tentoonstelling van Schilderijen en Kunstwerken hier ter stede, welke nu, op algemeen verlangen, eenige dagen, en dat wel tot den 8sten Julij, is verlengd geworden, lokt bij voortduring een overgroot getal ingezetenen en vreemdelingen uit, om bij herhaling de uitmuntende en talrijke kunstwerken, waaruit zij is zaamgesteld te komen bewonderen. De aankoop gaat mede goed voort, daar reeds 57 stukken zijn verkocht, — ook de deelneming in de Verloting van Kunstwerken neemt dagelijks toe, en zal zulks voorzeker nog meerder doen, door het vooruitzigt op den aankoop door de commissie, naar gelang der deelneming van eenige exemplaren der zoo fraaije, en zoo zeer geroemd wordende gravure, naar de groote schilderij, van den Heer C. Jacquand (no. 266 der Tentoonstelling), welke gravure in de Vestibule van het gebouw der Academie, voor een ieder ter bezigtiging geplaatst is.

ROTTERDAM, 21 Junij.

Den 18den Julij zal de Koninkl. Ned. Jachtclub eenen wedstrijd houden, en zullen van wege Z. M. de volgende medailles worden uitgereikt: 1o. Eene Gouden Medaille, voor den Bouwmeester van de best gebouwde Schoener, Kotter of ander scherp vaartuig, in 1849 op den wedstrijd mededingende en niet minder dan vijf ton metende, met uitzondering van die vaartuigen, welke reeds eene medaille verdiend hebben. 2o. Eene Zilveren Medaille, voor den Bouwmeester van de best gebouwde Giek. 3o. Eene Bronzen Medaille, voor den Bouwmeester van de best gebouwde Barkas, beiden op dezelfde voorwaarden als No. 1. Deze vaartuigen moeten gebouwd, getuigd en uitgerust zijn door Nederlanders, zonder medewerking van Buitenlanders.

— Uit Engeland zijn de vorige week hier aangevoerd 132,400 oncen zilver in baren, en 29,000 oncen gemunt zilver.

AMSTERDAM, 22 Junij.

Naar wij thans vernemen zal H. K. H. Prinses Marianne der Nederlanden met de stoomboot Willem I, Kapt. Savert, die daartoe door de Prinses is afgehuurd, den 2den Julij e. k. de voorgenomen reis naar het Heilige Land aanvaarden. De reis zal vijf maanden duren. De kinderen van H. K. H. zullen vóór dien tijd naar Berlijn terugkeeren. (*Handelsbl.*)

GRONINGEN, 21 Junij.

De Hoogleeraar Mr. B. H. Lulofs, die bijna 34 jaren een van hare grootste sieraden is geweest, is gisteren avond, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 62 jaren, bezweken. Hij werd te Zutphen geboren, studeerde alhier, werd in 1808 bevorderd tot Docter in de Regten, na de openlijke verdediging van eene dissertatie *Over de Vrijheid*. Hij vestigde zich te Zutphen als Advocaat, en werd aldaar in 1811 tot Substituut-Procureur aangesteld, welke betrekking hij ongeveer vier jaren lang heeft waargenomen. Intusschen had hij zich reeds eenen grooten naam verworven als gelukkig beoefenaar der Letterkunde, met name der Nederduitsche taal en poëzij. In het jaar 1815 werd hij alhier tot Hoogleeraar voor het vak der Nederlandsche Letterkunde en Welsprekendheid benoemd. Hij aanvaardde dezen post met eene Nederduitsche redevoering: *Over de noodzakelijkheid van de beoefening der eigene taal en letterkunde voor de zelfstandigheid en den roem van eene natie.*

Sedert was hij onvermoeid in zijn vak werkzaam. Zeer veel verdienstelijke letterarbeid is daarvan een blijvende getuige. Bijzonder muntte hij uit door zijne mondelinge voordragt. Hiervoor bezat hij een onnavolgbaar talent, en dat hij theorie en practijk hierin op eene zeldzame wijze allergelukkigst vereenigde, blijkt uit zijn laatst geschrift over de declamatie, waarin hij die mondelinge voordragt, in welke hij zoo uitnemend slaagde, op eene onderhoudende en leerzame wijze in de bijzonderheden ontwikkelde. Zijn voorbeeld, gelijk dat van ieder groot man, in welk een vak het zij, had den gunstigsten invloed op velen zijner leerlingen. Zijne verdiensten werden dan ook algemeen erkend: door Koning Willem I, die hem de orde van den Ned. Leeuw vereerde; door eene menigte geleerde Genootschappen, waarvan hij lid was, zoo als onder anderen van de Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leyden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Junij.

De wetgevende vergadering heeft eergisteren geene zitting gehouden. Te Parijs was het rustig, en ook uit de departementen ontving men voortdurend van alle kanten tijdingen van allezins voldoenden aard.

Er begint zich verdeeldheid te openbaren tusschen de partij, die de orde voorstaat. De legitimisten en andere voorstanders van den achteruitgang beschuldigen de Heeren Odilon-Barrot en Dufaure, dat zij geen gebruik genoeg maken van de den 13den dezer behaalde overwinning. Zelfs tusschen twee hoog geplaatste personen schijnen geschillen op het punt van uit te barsten.

Men denkt dat die oneenigheid op zeer nadeelige wijs zal werken bij de verkiezingen, die den 8sten Julij moeten plaats hebben.

— Zoowel door de gedurige onlusten en de thans heerschende ziekte, verkeeren de schouwburgen in bedroevende omstandigheden. Onder anderen heeft de groote Opera, die in 1847, 148,000 fr. gedurende de maand Junij had ontvangen, in de eerste helft dezer maand van dit jaar slechts 40,000 fr. gemaakt, niettegenstaande het nieuwe zangspel van Meyerbeer aller bewondering gaande maakt.

ITALIE.

ROME, 13 Junij.

Den 12den dezer toen men met het beleg zoo ver gevorderd was, dat men kon beginnen bres te schieten, heeft Generaal Oudinot aan den President der Nat. Vergadering den volgenden brief gerigt:

» Hoofdkwartier der Villa Pamfili, 12 Junij.

» *Mijnheer de President der Nationale Vetgadering!*

» De gebeurtenissen van den oorlog hebben, gij weet dit, het leger voor de poorten van Rome gebragt. Ingevalle de intogt in de stad ons bleef geweigerd worden, zou ik gedwongen zijn, ten einde er in door te dringen, zonder verder verwijl de werkdadige middelen te bezigen, welke Frankrijk te mijner beschikking gesteld heeft.

» Alvorens tot deze vreeselijke noodzakelijkheid over te gaan, acht ik het een pligt te zijn, een laatste beroep op de bevolkingen te doen, die tegen Frankrijk geene gevoelens van vijandschap koesteren kunnen.

» Even als ik, zal de Nationale Vergadering wenschen, aan de hoofdstad der christen-wereld bloedige rampen te besparen.

» In deze overtuiging verzoek ik u, Mijnheer de President, aan de hierbij ingeslotene proclamatie de snelste publiciteit te willen geven. Zoo twaalf uren na de ontvangst dezer depêche mij geen, met de bedoelingen en de eer van Frankrijk strokend antwoord geworden is, zal ik mij gedwongen zien de plaats met wapengeweld aan te tasten."

De bij dezen brief gevoegde proclamatie van den Generaal Oudinot, was van den volgenden inhoud:

» Villa Pamfili, 12 Junij.

» *Inwoners van Rome!*

» Wij kwamen u geen' oorlog brengen, wij kwamen orde en vrijheid bij u bevestigen. De bedoelingen onzer regering zijn miskend geworden.

» De belegeringswerken hebben ons tot voor uwe wallen gebragt. Tot heden toe hebben wij niet dan bij zeldzame tusschenpozen het vuur uwer batterijen willen beantwoorden. Wij zijn op het punt, waarop de noodzakelijkheden des oorlogs in vreeselijke rampen uitbarsten.

» Bespaar die aan eene stad, die zoo vol van roemrijke gedenkstukken is.

» Zoo gij volhardt in ons te keer te gaan, zal de verantwoordelijkheid van onherstelbare ongelukken op u alleen rusten.

— Op de opeisching door den Generaal Oudinot, heeft het Driemanschap geantwoord:

» *Generaal!*

» Wij hebben de eer om u het antwoord van de Vergadering toe te zenden, die op uwe mededeeling van den 12den dezer, buitengewoon was bijeengeroepen. Wij zullen nimmer onze verbintenissen verraden. Wij hebben die aangegaan, om onder uitvoering van de bevelen der Vergadering en van het Romeinsche volk het vaandel der Republiek, de eer van het land en de heiligheid van de hoofdstad der Christenheid te verdedigen. Wij zullen het doen.

Ontvang, enz.

— De laatste berigten van den 12den op den 13den melden, dat den 13den 's morgens ten 8 ure al de batterijen haar vuur hebben geopend, en dat er gedurende dien dag gemiddeld 30 schoten met ieder stuk zijn gedaan, waarop de verdedigers de wallen hebben verlaten, en al hunne stukken op een na, tot zwijgen zijn gebragt. Slechts eene batterij heeft door 's vijands vuur geleden. Het verlies aan de Fransche zijde was dien dag 25 onder-officieren of soldaten, die gesneuveld of gekwetst waren. De Franschen deden steeds meer en meer verkenningen in den omtrek, en van tijd tot tijd werden er Romeinsche officieren opgeligt en gevankelijk weggevoerd.

— De beide diplomaten d'Harcourt en de Rayneval zijn den 10den, de een van Gaëta en de ander van Napels te Civita-Vecchia aangekomen, alsook den 11den twee anderen, de Heeren la Tour d'Auvergne en de Corcelles, uit Frankrijk. De Heer d'Harcourt was indedaad met voorslagen van den Paus gekomen, die een deel van zijn wereldlijk gezag wilde afstaan, een nog ruimer grondslag aan de constitutie geven en de geestelijken uit het staatsbewind verwijderen. Het was de Koning van Napels die den Heer de Rayneval had afgezonden, niet aan de Romeinen, maar aan Generaal Oudinot. Hij verzoekt dien bevelhebber andermaal, zijne verrigtingen met de Napolitaansche en Spaansche troepen in verband te brengen. Weigert deze zulks op nieuw, zoo zal het leger onder Generaal Filangieri, dat thans 17,000 man sterk is, Rome wel aantasten maar slechts tusschen de poorten Salare en St. Jan.

PRUISSEN.

BERLIJN, 20 Junij.

De Pruissische divisie van den Generaal von Weber heeft gisteren bij Rinnthal een gevecht met de opstandelingen onder Willich en Schimmelpfennig gehad, waarbij deze omstreeks twintig dooden, veertig gekwetsten en een twintigtal gevangenen verloren hebben. Het verlies van onze zijde bedraagt 1 doode en 6 gekwetsten. Landau is thans van alle kanten door Pruissische troepen omsingeld: opstandelingen bevinden zich niet meer in de nabijheid van die vesting.

— Volgens een berigt uit Keulen van den 21sten had het aldaar in bezetting liggende bataillon van het 30ste regement infanterie dien dag onverwacht bevel ontvangen om naar Mainz te vertrekken, en zou onmiddelijk per stoomboot derwaarts vervoerd worden. Deze maatregel schijnt in verband te staan met eenige onrustige bewegingen die in den avond van den 19den in Mainz hebben plaats gehad, en ten gevolge waarvan aldaar eene bekendmaking is uitgevaardigd, waarbij de bedreiging wordt uitgesproken, dat de vesting bij de eerste herhaling van dergelijke pogingen in staat van beleg zou worden verklaard.

Men denkt dat morgen de aanval op Manheim zal plaats hebben.

— De Wurtembergsche Stendenvergadering heeft zich den 18den dezer in overeenstemming met het Ministerie tegen de zoogenaamde nationale vergadering en het regentschap verklaard. Daarop heeft de regering nog in den middag van den 18 maatregelen genomen om aan het bestaan der zich noemende nationale vergadering een einde te maken. De burgerwacht werd onder de wapenen geroepen, de toegang tot de rijschool waarin de laatste bijeenkomst had plaats gehad, door troepen bezet, en toen de leden der vergadering, voorafgegaan door het regentschap, zich derwaarts wilden begeven, werden zij door ruiterij tegengehouden en genoodzaakt terug te keeren. De meesten hunner begaven zich naar een logement, alwaar nog eene vergadering gehouden en besloten werd, nog eenige dagen in Wurtemberg te blijven om te zien welke houding de bevolking zoude aannemen; den volgenden dag in eene ververschingsplaats buiten de stad eene openbare zitting te houden, en zich in geval van nood naar Baden te verplaatsen, »uit hoofde van de waardige houding des Badenschen volks en van de nabijheid der rijksvesting Rastatt." Voorts besloot men den bevelhebber der in Stuttgart bijeengetrokken troepen wegens schending der rijks-constitutie in staat van beschulding te stellen, en verklaarde den Minister Römer schuldig aan hoog verraad.

Bij het ten uitvoer leggen der maatregelen tegen het Romp-parlement of parlement zonder hoofd, had het volk zich rustig gedragen; tegen den avond van den 18den begon zich echter onder het gemeen eene toenemende gisting te vertoonen, en had men eenige inhechtenisnemingen moeten doen en andere maatregelen van voorzorg genomen, voor het geval dat het tot eene oproerige beweging mogt komen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 18 Junij.

De oudste broeder des Keizers, Aartshertog Ferdinand Maximiliaan, is naar Munchen vertrokken, om den Koning van Beijeren de orde van het gulden vlies over te brengen.

— De Keizer van Rusland was den 15den te Dukla, waar zijne troepen zijn bijeen vergaderd.

— Te Innsbruck werd den 14den bij estafette de orde ontvangen, om de gezamentlijke troepen uit Zuid-Tyrol en Italië, die naar Reutte bestemd waren, onmiddelijk naar het Voralgebergte te doen oprukken.

— De zwakke maar dappere bezetting van Siklas, niet ver van Fünfkirche, heeft den 12den 8000 man landstorm van het Somogyer en Barayer Komitaat verslagen en op de vlugt gedreven.

— Het hoofdkwartier van Jellachich is te Neusatz, van welke plaats hij met zijne artillerie de vesting Peterwardein bestrijkt. Perczel was, zeide men, met geringe magt naar Baja of Therisiopel teruggetrokken.

— Vorst Schwarzenberg zal, zegt men, het opperbevel op zich nemen over de 20,000 man troepen, die in het Voralgebergte zijn bijeen getrokken.

— Heden morgen werd aan het Ministerie van Finantien beraadslaagd over de middelen waardoor de waarde der banknoten zoude kunnen toenemen en in de staatsbehoeften voorzien worden, zonder het krediet van de bank te hulp te roepen.

— In de laatste dagen is het hier onverdragelijk heet, zoodat de cholera, die reeds begon te verminderen, weder toeneemt.

FRANKFORT.

20 Junij.

In den avond van eergisteren trachtte het gemeen onlusten te verwekken, daar het grootste getal troepen de stad hadden verlaten. Men strooide geruchten uit, dat de Badensche opstandelingen over de Pruissische troepen hadden gezegepraald. De ontstane oploop werd echter spoedig door dragonders uiteen gejaagd en de rust hersteld.

KAAP DE GOEDE HOOP.

11 April.

Het misnoegen over het plan der Regering, om bandieten en bannelingen hier heen te zenden, neemt gedurig toe. In eene vereenigde vergadering van commissarissen en wijkmeesters der Kaapstads-municipaliteit zijn dienaangaande verschillende voorstellen gedaan en aangenomen, onder andere om de klagten over genoemd plan bij memorie aan den Gouverneur in te dienen. De kerkeraden der Schotsche en Lutersche gemeenten hebben Zijne Exc. in denzelfden geest geschreven. Van wege het koloniaal bureau is aan de adressanten verzekerd, dat de petitien te dezer zake onverwijld naar het Moederland worden opgezonden, en een onderwerp der ernstige overweging des Gouverneurs uitmaken. — In het district Clan William en elders klaagde men ook over het gebrek aan genoegzame kerken en scholen, en over het slechte onderhoud der wegen.

— Te Pietermauritzburg hebben den 4den en 14den Maart zware stormen en onweders gewoed; den 4den zijn verschillende huizen meerder of minder beschadigd, en eenige menschen, hoewel niet doodelijk, getroffen. Den 2den heeft de plaats zelve niet geleden, maar op drie mijlen afstand daarvan zijn 6 jongelieden, die zich op reis bevonden, op hunne bedden door den bliksem getroffen, van welke 3 dadelijk dood waren, terwijl de andere zwaar werden gewond.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze, ingevolge circulaires van den Heer Gouverneur der provincie Zuid-Holland, van den 5den en 15den dezer maand (*Prov. Bl.* nº. 51 en 54) ter kennis der belanghebbenden, dat ten gevolge eener Koninklijke beschikking van den 1sten Junij jl. nº. 167, de werkzaamheden betrekkelijk de Certificaten van Nederlandschen oorsprong, wegens goederen ten uitvoer naar *Neêrlands Indië* bestemd, te rekenen van den *eersten Julij* aanstaande, zullen overgaan bij het *Departement van Koloniën*, onder de navolgende bepalingen:

Dat de bedoelde Certificaten van dat tijdstip af, door de plaatselijke besturen die dezelve hebben opgemaakt, met een geleidebrief regtstreeks naar dat Departement moeten worden gezonden, hetwelk deze stukken op den dag der ontvangst, na van een doorloopend register-nommer en van den stempel des Departements voorzien te zijn, aan de plaatselijke besturen, ter uitreiking aan de belanghebbenden, zal terugzenden.

Dat gemelde certificaten evenwel steeds zullen moeten vergezeld gaan van een duplicaat, geschreven op post- of ander dun papier, ten einde de terugzending der geviseerde originelen te bespoedigen; — welke duplicaten, voor zoo ver zij vóór den 20sten van elke maand zijn ingeschreven, telkens met den Overlandpost naar *Indië* zullen gezonden worden.

Dat aan de Plaatselijke Besturen de meestmogelijke zorg en naauwlettendheid is aanbevolen, om wel toe te zien, dat de certificaten niet dan volledig, naar waarheid en alleen aan hen die daarop regtmatige aanspraken kunnen maken, afgegeven worden.

Leyden, 21 *Junij* 1849. DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 22sten Junij de Heer J. van Leeuwen, van Alkmaar, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Scirrho Cardiae Ventriculi, annexa duabus Historiis Morborum.*

Dienzelfden dag de Heer W. F. J. van Pallandt, van Rosendaal, (Prov. Gelderland), in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dito de Heeren A. en S. C. H. Nederburgh, beide van 's Gravesande, in de Regten, met *Theses.*

Den 23sten dito de Heer T. A. Lambrechtsen, uit Middelburg, in de Regten, na verdediging van zijn Specimen: *de Societate Mutua.*

Dienzelfden dag de Heer F. B. van Leeuwen, van Soerabaija, in de Regten, met *Theses.*

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 20sten Junij de Heer J. W. Foest, van Amsterdam, in de Regten, met *Theses.*

Den 21sten dito de Heer N. C. Lambrechtsen, van Middelburg, in de Regten, met *Theses.*

ALGEMEENE BESCHRIJVING VAN DEN INDISCHEN ARCHIPEL.

Wij ontleenen deze beschrijving met eenige verkorting uit eene mededeeling van den Amsterdamschen Hoogleeraar Veth, in het *Maandblad der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.*

I.

ALGEMEENE BESCHRIJVING.

Aan den Oostelijken uithoek van Azië, en als eene keten, die Achter-Indië aan Nieuw-Holland verbindt, en gedeeltelijk zich voortzet in de talooze kleine eilanden-groepen, die tot het vijfde werelddeel gerekend worden, ligt eene reeks van landen aaneengeschakeld, eenmaal waarschijnlijk tot een groot vast land verbonden, maar thans in hunne oneindige verbrokkeling de sporen dragende van de vreesselijke krachten, de verwoestende omwentelingen der Natuur. Maar geen historisch tijdperk toont ons die landen in de gedaante, die het oog van den natuurvorscher nog in hunne half uitgewischte omtrekken erkent of vermoedt; zoo ver de herinnering der geschiedenis reikt, vinden wij hier eene uitgestrekte eilanden-wereld, bevolkt door eene oneindige verscheidenheid van stammen, door zeden, taal en trap van beschaving tot in het oneindige verschillend; terwijl slechts de zeevaartkunst, sinds eeuwen het geliefkoosd bedrijf van de moedigste en krachtigste dier stammen, de gemeenschap onderhield tusschen de afgelegenste deelen van dezen Archipel. Deze Oostersche eilanden-wereld begint met het schiereiland Malakka, dat, slechts met eene smalle landstrook aan het vaste land van Indië verbonden, en ver te midden van den Archipel vooruitdringende, door de Natuur zelve bestemd schijnt om een deel daarvan uit te maken, gelijk de geschiedenis het daarmede in lief en leed verbonden heeft. Eene smalle zeeëngte, zelve weder met eilanden als met stof bestrooid, onder welke het kleine Singapoera in de geschiedenis van den handel tegen koningrijken opweegt (de Straat van Malakka), scheidt het Maleische schiereiland van het uitgestrekte Sumatra, dat, door de verscheidenheid zijner bevolking, in afkomst, talen, zeden, regering, beschaving, de verscheidenheid zijner gronden en voortbrengselen in alle rijken der Natuur, de maatschappelijke en natuurlijke gesteldheid van den ganschen Archipel als in een verkleinspiegel terugkaatst. Straat Sunda met hare Duizendeilanden, scheidt Sumatra van het kleinere, maar door den rijkdom der Natuur en den vruchtbaarmakenden arbeid der menschen, het ver overtreffende Java.

Bali, met het daaraan cijnsbare Lombok, de toevlugt der Hindoe-beschaving, die genoodzaakt werd van Java te vlugten, toen daar de volgers van den Profeet van Mekka de leer van den Islam verkondigden, en de talrijke groep der Sumbawa-eilanden, de laatste schuilplaats van de eertijds zoo geduchte magt der Portugezen in deze streken, waaronder Sumbawa, Floris, Tjindana of het Sandelhout-eiland, en het uitgestrekte Timor de voornaamste zijn, — eindelijk de nog zoo schaars bekende Wester-, Ooster- en Aroë-eilanden, vormen de voortschakeling van deze keten, en verbinden Java met het tot Australië gerekend land der Papoeas, dat, wegens de gelijkheid zijner Negerbevolking met die van Afrika, den naam van Nieuw-Guinea draagt, en met zijn Westelijk schiereiland tot in den Indischen Archipel vooruitdringt. Een vaarwater van slechts weinige uren breedte scheidt Timor en de eilanden van het meer zuidwaarts gelegen Nieuw-Holland. Meer noordwaarts sluiten zich aan de Westkust van Nieuw-Guinea de ontelbare eilanden van den Molukschen Archipel aan, waarin de aloude specerij-tuinen der Compagnie, — Banda, Amboina en Ternate, — wel is waar nog den naam geven aan de drie Residentiën, waarin hij door het Nederl. Gouvernement is gesplitst, maar in omvang oneindig onderdoen voor de uitgebreide gewesten van Ceram, Boeroe en Gilolo, die zij in roem zoo verre overtreffen. Eenige kleine eilanden-groepen vormen de schakels, waardoor de Moluksche Archipel aan dien der Manilla's of Philippijnsche eilanden verbonden wordt, over welke Spanje zich nog de heerschappij toeëigent, schoon inderdaad een groot gedeelte der inboorlingen vrij en onafhankelijk onder zijne eigene opperhoofden leeft. Van Mindanao en Luçon, strekken zich de beide hoofdeilanden dezer groep, en tevens haar zuidelijk en noordelijk eindpunt, als twee armen Zuid-westwaarts uit, die te zamen de Mindorosche zee omsloten houden. Zoowel de meer noordelijke arm, door Mindoro, de Calamianes en Paragoa, als de Zuidelijke, door den Archipel van Solo gevormd, eindigen bij den Noordoosthoek van Borneo, het grootste aller bekende eilanden, zoo gij Nieuw-Holland den naam van vast land des vijfden werelddeels waardig keurt, — Borneo, dat Frankrijk in omvang overtreft, maar zeker niet het tiende zijner bevolking telt, — Borneo, dat door zijne vruchtbaarheid, en vooral door zijne rijke goud- en diamantmijnen, de begeerlijkheid der Chinezen zoowel als der Europeanen gaande maakt: — dat, naauwelijks nog op enkele punten voor den invloed der Europesche beschaving openstaat. Midden tusschen de genoemde eilanden, met de Sumbawa-groep, ten Zuiden, den Molukschen Archipel ten Oosten, de Philippijnen ten Noorden, en Borneo op geringen afstand ten Westen, ligt het zonderling gevormde Celebes, dat op drie plaatsen den toegang aan diep indringende zeeboezems vergunt, en diensvolgens uit vier smalle landtongen bestaat, die in een gemeenschappelijk middelpunt zamenkomen. Celebes, voor handel en zeevaart als geschapen, telt onder zijne veelsoortige bevolkingen dezulken, die alle andere van den Archipel in stoutheid en veerkracht van karakter te boven streven, en, zeldzaam verschijnsel in het Oosten, zich tot eene mate van politieke vrijheid hebben verheven, die zonderling afsteekt bij het eenvormig despotisme, dat alle andere nog meer of min van Europesche magt onafhankelijke bevolkingen dezer gewesten onder zijnen looden schepter ter nederdrukt. Eindelijk rijgen zich aan de Zuidwestkust van Borneo de kleine Karimata-eilanden, Billiton en het tinrijke Banka, dat nog slechts door eene smalle zeeëngte van Sumatra gescheiden is, terwijl zich Noordwaarts van daar, langs de Oostkust van laatstgenoemd gewest, eene nieuwe keten van eilanden, van welke Linga en Bintang of Riouw de voornaamste zijn, tot aan Singapoera voortschakelt.

De hier in losse trekken geteekende gewesten, maken te zamen de grootste eilanden-groep van den geheelen aardbol uit. Van het Westelijkste punt van Sumatra, dat op [illegible]° lengte gelegen is, tot aan het Oostelijkste der Aroë-eilanden, dat zich juist onder den meridiaan van 135° bevindt, strekt hij zich 40°, dat is, aan de Linie, 800 uren in de lengte uit. De Noordelijkste punt van Luçon ligt op ruim 19° Noorder-, de Zuidelijkste van de Sumbawa-groep op juist 11 graden Zuiderbreedte, hetgeen dus eene breedte van van 30° of ruim 600 uren vormt. De gezamentlijke bevolking kan onmogelijk met eenige naauwkeurigheid bepaald worden. Die van Java alleen bedraagt zeker ruim 9½ millioen, en ofschoon dit eiland verreweg het meestbevolkte van alle is, zoodat het veel grootere Sumatra slechts op 4½ millioen inwoners geschat wordt, en men voor het uitgestrekte Borneo niet meer dan 2 à 3 millioen mag stellen, kan men wel aannemen, dat de gewone opgave, die de bevolking van al deze eilanden te zamen op eene ronde som van 20 millioenen brengt, eer beneden dan boven de waarheid is.

Ziedaar eene vlugtige schets van de rijke landen, die te zamen den Indischen Archipel uitmaken.

(Van het tweede Hoofdstuk over de Geschiedenis dier eilanden groepen, zullen wij nader een uittreksel ten vervolge op de bovenstaande beschrijving mededeelen.)

In het zoogenaamde ***Kleine Sionshof***, in de Schoolsteeg alhier, zijn een paar Oude Lieden, welke op den 8sten Julij aanstaande hunne 50-jarige Echtvereeniging hopen te vieren.

Met weinig kan hier veel gedaan worden, om die bejaarde en behoeftige Lieden, bij de bedeeling die zij genieten, den aanstaanden Winter met minder zorgen en onder aangename herinnering te gemoet te doen gaan. Zij die hiervoor iets willen afzonderen, vinden daartoe gelegenheid bij den Heer C. DEELEMAN, en bij den Ondergeteekende

R. JESSE.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

H. VISSER,
Weduwenaar van J. M. LINDEMAN,
EN
F. BRANDSMA.

LEYDEN,
20 Junij 1849.

Heden overleed onze geliefde Behuwd-Moeder LENA MARIA ESSINGH, in den ouderdom van 83 jaren en 4 maanden, aan de gevolgen eener korte doch hevige ongesteldheid.

LEYDEN,
22 Junij 1849.

J. A. EIGEMAN.
C. EIGEMAN, Geb. HERDINGH.

Eenige Kennisgeving.

De Ondergeteekenden betuigen langs dezen weg hunnen welmeenenden dank, ook namens wederzijdsche betrekkingen, voor de vele bewijzen van belangstelling, bij het voltrekken hunner Echtvereeniging ondervonden.

LEYDEN,
25 Junij 1849.

H. J. GIEZEN.
C. C. GIEZEN, MEERBURG.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat bij de op heden plaats gehad hebbende **Trekking van Schuldbrieven**, ten laste dezer Stad, zijn **Uitgeloot** de volgende **OBLIGATIEN**, als:

N°. $\frac{71}{226}$ groot *f* **300**.

N°. 38 » - **1000**.

N°. $\frac{108}{329}$ » - **1200**.

N°. $\frac{86}{269}$ » - **1000**, allen rentende $2\frac{1}{2}$ pCt.

N°. $\frac{59}{10}$, $\frac{154}{238}$ en $\frac{69}{297}$, rentende $3\frac{1}{2}$ pCt. ieder groot *f* **500**.

op welke laatste **Obligatie** evenwel dit jaar niet meer dan *f* **200** zal worden afgelost; zullende ten Kantore van den Stedelijken Ontvanger de aflossing der Obligatiën, tegen intrekking derzelven met bijbetaling der daarop tot den laatsten dezer maand verloopen Renten, op *Gezegelde Quitantiën*, met den eersten Werkdag der volgende maand aanvangen.

DU RIEU.

Leyden, 21 *Junij* 1849.

Ter ordonnantie van dezelve,
V. PUTTKAMMER.

Een **MEISJE** van Burger afkomst, van de Hervormde Godsdienst, tusschen de **20** en **30** jaren, zag zich gaarne geplaatst bij eene **Oude Jufvrouw** tot Gezelschap, of in een klein Huisgezin van **Vrouw en Man**, tegen *Kost* en *Inwoning*, benevens een klein *Salaris*. Iemand daarop reflecterende en haar willende zien en spreken, kan haar met besloten brief doen ontbieden bij den Boekverkooper D. J. COUVÉE op de Mare te *Leyden*, opgevende naam en woonplaats, onder letter A.

Op zeer voordeelige voorwaarden wordt *UIT DE HAND TE KOOP* aangeboden: eene alleraangenaamst en zeer voordeelig gelegene **FABRIEKZAAK**, met daarbij gelegen BUITENPLAATSJE enz., welke sinds een reeks van jaren is gevestigd en ruim 15 pCt. winst oplevert. Kunnende men een groot gedeelte der Kooppenningen op de Goederen gevestigd laten. Adres Letter **X** met Franco Brieven bij A. A. RENSINK, Boekhandelaar te *Leyden*.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 10den Julij 1849, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Maart 1848.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Bij de op den 22sten dezer gehoudene Veiling door den Notaris ROSKES, zijn de Percelen in bod gekomen als volgt:

N°. 1. Het HUIS op de Haarlemmerstraat, op . . . . *f* 5000.

N°. 2. Het HUIS op den Apothekersdijk, op. . . . . » 600.

Zullende de Finale Gunning plaats hebben op Vrijdag den 29sten Junij 1849, des middags ten 12 ure precies, terwijl ten Kantore van voornoemden Notaris Verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

Herstel van eene geheel bedorven maag, vergezeld van een algemeen verval van krachten; door de Pillen van Holloway.

De Heer M'Kenzie, te *Stornoway*, gewezen Officier, die veel jaren in warme landen had doorgebragt, leed aan eene geheel bedorven maag, slechte spijsvertering, leverkwaal en algemeen verval van krachten. Ter verbetering van zijn gestel bezocht hij de verschillende badplaatsen, en raadpleegde een aantal der meest vermaarde geneesheeren in Europa, maar zonder goed gevolg. Toen werd hem het gebruik der *Pillen van Holloway* aanbevolen, en tot verbazing van allen die getuigen waren geweest van zijnen vroegeren toestand is hij door dit onwaardeerbaar middel tot eene volmaakte gezondheid hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 23 *Junij.* Van 30 tot 34 Gulden.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 23 *Junij.*

Tarwe *f* 9.00 tot *f* 8.60. Rogge *f* 5.30 tot *f* 5.00. Gerst *f* 3.70 tot *f* 3.50. Haver *f* 3.00 tot *f* 2.60. Paardeboonen *f* 4.50 tot *f* 4.30. Duiveboonen *f* 6.00 tot *f* 5.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 22 JUNIJ.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$49\frac{13}{16}$	$49\frac{15}{16}$	$49\frac{7}{8}$
Dito Certificaten . . .	" 3 "	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{3}{8}$	$58\frac{5}{16}$
Dito dito	" 4 "	$75\frac{5}{8}$	$76\frac{1}{16}$	
O. I. Leening	" 4 "	$76\frac{1}{2}$		
Amortisatie Syndicrat	" $3\frac{1}{2}$ "	$78\frac{1}{2}$		
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$ "			
Haarlemmermeer	" $4\frac{1}{2}$ "			
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	" $4\frac{1}{2}$ "			
Oblig. Holl. Spoorweg Maats.	"			
BELGIE, Certificaten	" $4\frac{1}{2}$ "			
Dito dito	" $2\frac{1}{2}$ "			
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$ "	$43\frac{1}{8}$		
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	" 5 "	$11\frac{7}{8}$	$11\frac{15}{16}$	
Dito dito Onbep. Stukken .	" 5 "	$11\frac{7}{16}$		
Dito Binnenl. à 6 m. . . .	" 3 "	$24\frac{3}{8}$	$24\frac{9}{16}$	$24\frac{9}{16}$
Coupons Ardoins		$7\frac{3}{4}$	$8\frac{1}{16}$	
PORTUGAL, te Londen	" 5 "			
Dito dito	" 4 "	$28\frac{1}{4}$	$28\frac{3}{8}$	$28\frac{3}{8}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5 "	$101\frac{3}{4}$	102	
Dito dito 1828 en 1829 . .	" 5 "	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{5}{8}$	
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	$89\frac{5}{8}$		
Dito bij HOPE	" 4 "	83	$83\frac{1}{4}$	
Dito bij STIEGLITZ & C°. . .	" 4 "	$82\frac{1}{2}$		
Certificaten te Hamburg . . .	" 5 "	$79\frac{3}{4}$		
Inschrijving in Assign. . . .	" 6 "			
Certificaten van dito	" 6 "	$58\frac{3}{4}$		
POLEN, Certificaten	" 4 "			
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 300 *f*			
Dito dito	" 500 "			
PRUISSEN, Loten van 50 R. . .	" " "	$178\frac{1}{2}$		
OOSTENRIJK, Oblig. Ween. Bank.	à 5 pCt.			
Idem	" 4 "			
Oblig. Metalliek	" 5 "	$68\frac{3}{4}$	$69\frac{1}{4}$	
Idem	" $2\frac{1}{2}$ "	$37\frac{1}{8}$		
Aandeelen 28 Mei 1834 . . .	*f* 500 *f*			
Idem 1 April 1839	" 250 "			
NAPELS, Certif. bij LAM. & BOUW.	à 5 pCt.			
BRAZILIE, ...	" 5 "	$83\frac{1}{8}$	$83\frac{1}{4}$	
MEXICO, ...	" 5 "	26	$26\frac{1}{4}$	$26\frac{1}{16}$
AMERIKA, ...	" 5 "			
Dito Bankactiën		$3\frac{5}{8}$	4	4
GRIEKENLAND, ...	" 5 "			
VENEZUELA, ...	" $2\frac{3}{4}$ "	24		

Koers van het Geld. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Prijzen van Coupons: Napelsche *f* 24.25; Div. in £ *f* 11.90; Eng. Russen *f* 11.90; Fransche *f* $56\frac{1}{4}$; Belgische *f* $56\frac{1}{4}$; Pruissische *f* $34\frac{5}{8}$; Spaansche *f* 2.46; Hamb. Russen *f* $35\frac{5}{8}$; Poolsche in fl. *f* $26\frac{1}{2}$; Coup. Mexico Januarij 1847 *f* 27; Coup. Grenada 1 Junij 1848 *f* 10.80 per £; Uitgelote Russ. Inscript. bij Stiegl. *f* $35\frac{5}{8}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.